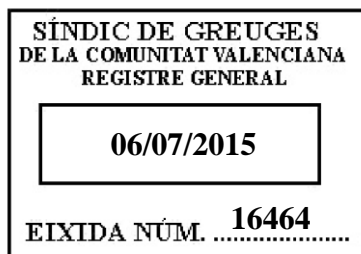

SÍNDIC DE GREUGES DE LA COMUNITAT VALENCIANA

Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives
Hble. Sra. Consellera
C/ Castán Tobeñas, 77 - CA90 - Torre 3
VALENCIA - 46018 (València)

=====
Ref. queixa núm. 1505771
=====

Assumpte. **Dependència. Demora en la resolució.**

Hble. Sra.,

Justifiquem recepció del seu escrit en relació amb la queixa de referència, iniciada a instància de les **Sres.** sobre l'assumpte esmentat. De l'escrit, de la documentació aportada per la persona interessada i de totes les actuacions es dedueix que la **Sra.**, amb núm. **Expt.**, va sol·licitar la revisió del reconeixement de la seua situació de dependència **el 28 de novembre de 2011**, a l'efecte de percebre les ajudes i prestacions previstes en la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, sense que fins a la data s'haja resolt l'expedient.

En l'informe que ens remet la Conselleria de Benestar Social, amb data 18/05/2015, ens indica el següent:

Que, segons consta en l'expedient, amb data 28 de novembre de 2011, **la Sra. D^a** va presentar una sol·licitud de revisió reconeixement de dependència en què manifestava la seua preferència per la prestació econòmica vinculada al Servei. Amb data 29 de juny de 2009, li va ser reconegut un grau 3 nivell 1. El 1 de abril de 2015 es va rebre acceptada la proposta PIA, està esperant la resolució definitiva del Programa Individual d'Atenció, tot això a l'empara del que disposa la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència i la seua normativa de desplegament.

En primer lloc cal assenyalar que la Generalitat, en matèria d'atenció a les persones en situació de dependència, **per a fer sostenible financerament esta política pública**, i sent conseqüent amb allò que s'ha assenyalat en l'article 18 de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, que **establix que la prestació econòmica per a cures en l'entorn familiar i suport a curadors no professionals tindrà caràcter excepcional**; per això, amb caràcter general, s'està donant prioritat als servicis professionalitzats davant dels curadors no professionals.

L'autenticitat d'este document electrònic pot ser comprovada en <https://seu.elsindic.com>

Codi de validació: *****

Data de registre: 06/07/2015

Pàgina: 1

C/ Pasqual Blasco, 1 03001 - ALACANT. Tel. 900 21 09 70 / 965 93 75 00. Fax: 965 93 75 54

<http://www.elsindic.com/>

La Conselleria de Benestar Social, en este, com en la resta de procediments de la seua responsabilitat, té com a objectiu complir la normativa vigent quant als terminis establits per a la resolució de sol·licituds, no sols com a deure d'eficàcia per al compliment dels objectius legals i polítics de l'Estat social, sinó també per a donar efectivitat als drets i legítims interessos individuals dels ciutadans, **per la qual cosa no pot atribuir-se en cap cas esta demora a la passivitat o inacció dels òrgans encarregats de la seua tramitació.** A este efecte, s'estan realitzant per part d'esta Conselleria tots els esforços materials i humans per a resoldre la qüestió plantejada.

La concessió de les prestacions està condicionada a les disponibilitats pressupostàries de la Generalitat i, per això, la Conselleria, que és sensible a les reclamacions de la ciutadania per a l'exercici dels seus drets, encara més si és possible tenint en compte el difícil escenari econòmic en què ens trobem, i per això està fent un gran esforç de gestió i econòmic per a reduir progressivament les dilacions en la resolució dels expedients de la seua competència, tot prioritizant sempre aquelles sol·licituds de persones amb major grau de dependència i, per tant, amb majors necessitats atenció.

La data concreta prevista per a la resolució del Programa Individual d'Atenció, en este moment, no podem establir-la, atès que la seua resolució està subjecta a les vicissituds lògiques en la seua tramitació administrativa com també a l'existència de Crèdit suficient per afrontar les obligacions econòmiques que pugua implicar el PIA.

En este sentit, cal ressenyar que per primera vegada la Llei de pressupostos de la Generalitat per a l'any 2014 reconeix als crèdits destinats al pagament de les prestacions per a l'atenció de la dependència la condició de **crèdits de reconeixement preceptiu**, la qual cosa facilitarà, sens dubte, una tramitació més àgil de les prestacions reconegudes pels òrgans d'esta Conselleria.

A fi de no demorar la tramitació de l'expedient, emetem la present resolució amb la informació que hi consta.

Estem, doncs, davant d'una situació en què la persona dependent, **valorada amb un grau 3 nivell 1 (GRAN DEPENDENT), ha estat privada de rebre les prestacions** que li corresponen, d'acord amb el grau de dependència, i que hauria d'haver començat a rebre en un termini màxim no superior als sis mesos des de la presentació de la sol·licitud.

Són diverses les raons que ha donat la Conselleria de Benestar Social per a justificar la seua demora a resoldre el Programa Individual d'Atenció i, per tant, no reconèixer l'efectivitat del dret a la percepció de les prestacions que corresponen a la persona dependent:

1. La demora no pot atribuir-se en cap cas a la passivitat o inacció dels òrgans encarregats de la seua tramitació.

La persona dependent **va ser valorada** amb un grau 3 nivell 1 (GRAN DEPENDENT) en data 29/06/2012 (**set mesos després de presentar la sol·licitud**). No obstant això, **transcorreguts quaranta i tres mesos des de la sol·licitud, segueix sense estar resolt l'expedient. L'evolució esperable de la situació en què es troba la persona dependent, atesa la seua edat i el nivell de dependència, no pot ser una altra que el seu empitjorament progressiu, la qual cosa fa més urgent, si és possible, la resolució immediata de l'expedient i l'assignació efectiva de prestacions que per dret li corresponen.**

La persona dependent va presentar la seua **sol·licitud** el 28/11/20011. En eixa data, el procediment d'aprovació del Programa Individual d'Atenció estava regulat pel Reial decret 8/2010, de 2 de maig, d'adopció de mesures extraordinàries per a la reducció del dèficit públic, com també pel Decret 18/2011, de 25 de febrer, del Consell, pel qual s'establix el procediment per a reconèixer el dret a les prestacions del sistema valencià per a les persones dependents.

El Reial decret llei 8/2010 modifica en el seu art. 5, i amb efectes d'1 de juny del 2010, la disposició final primera de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència.

L'art. 5.2 del Reial decret llei, de 20 de maig, modifica els apartats 2 i 3 de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, que apareixen redactats com segueix:

2. En el marc del que establix la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, el termini màxim entre la data d'entrada de la sol·licitud i la de resolució de reconeixement de la prestació de dependència serà de sis mesos, independentment que l'administració competent haja establert un procediment diferenciat per al reconeixement de la situació de dependència i el de prestacions.

3. El reconeixement del dret contingut en les resolucions de les administracions públiques competents generarà el dret d'accés a les prestacions corresponents, previstes en els articles 17 a 25 d'esta Llei, a partir de la data de resolució en què es reconega la concreta prestació o prestacions que corresponen a la persona beneficiària.

Si, una vegada transcorregut el termini màxim de sis mesos des de la sol·licitud, no s'haguera notificat resolució expressa de reconeixement de prestació, el dret d'accés a la prestació econòmica que, si escau, fóra reconeguda es generarà des de l'endemà del compliment del termini màxim indicat.

L'art. 11 del Decret 18/2011, de 25 de febrer, del Consell, establix:

Article 11.4. La resolució PIA caldrà que es dicte i es notifique en el termini màxim de sis mesos des de la data de registre d'entrada de la sol·licitud de reconeixement de la situació de dependència en el registre de l'òrgan competent per a tramitar-la i resoldre-la.

Article 11.6. Si, en transcórrer el termini indicat en l'apartat 4, **no s'haguera resolt quant al servei o la prestació, el dret es generarà des de l'endemà del compliment del termini màxim de sis mesos indicat per a resoldre.**

La disposició transitòria segona del Decret 18/2011, de 25 de febrer, del Consell, establix:

Segona. Retroactivitat

Quant als efectes dels servicis i prestacions econòmiques de la dependència, el que disposa l'art. 11.6 del present Decret serà aplicable en els termes de la disposició transitòria tercera del Reial decret llei 8/2010, de 20 de maig.

Cal indicar que la suspensió o l'ampliació del termini per a resoldre el procediment comporta que, per part de la Conselleria de Benestar Social, s'haguera emés una resolució d'acord de qualsevol de les dues mesures, en què s'exposara la motivació clara

L'autenticitat d'este document electrònic pot ser comprovada a <https://seu.elsindic.com>

Codi de validació: *****

Data de registre: 06/07/2015

Pàgina: 3

de les circumstàncies concurrents i que s'hauria d'haver notificat, en tot cas, als interessats (art. 42.5 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú).

En el cas que ens ocupa, la Conselleria de Benestar Social no ha informat de la concurrència de cap causa, de les que hi ha regulades legalment, que puga justificar la demora en la resolució de l'expedient. **Per tot això, seria possible atribuir la demora a la passivitat o inacció dels òrgans encarregats en la tramitació de l'expedient.**

A més, segons allò que s'ha assenyalat en diverses sentències de la Sala Contenciosa Administrativa del TSJ de la Comunitat Valenciana, i en concret la **Sentència 345/14**, en el seu tercer fonament de dret:

(...) no es pot desconèixer que **la prolongada, defectuosa i morosa tramitació del procediment** encaminat a la determinació dels servicis i prestacions a què haguera tingut dret la persona reconeguda com a dependent, **genera dret a indemnització** —amb base legal— (...) i en el benentès que **este dret naix i deriva de la responsabilitat patrimonial de l'Administració per deficient i anormal funcionament del servici públic.**

Així mateix, en el seu fonament de dret quart s'assenyala que:

en els casos (...) en què la resolució dins de termini o, com a mínim dins d'uns marges de demora raonable, esdevé essencial per la naturalesa de la situació de base (fets determinants), **la demora constitueix un funcionament anormal de l'Administració**, que dona **dret al rescabament de danys i perjudicis**, en els termes també previstos per l'ordenament.

Quant a la manifesta demora en la resolució objecte de la present queixa, el Tribunal explicita «(...) I això sense que aparega evidenciat que esta demora va estar motivada per una causa justificada i raonable, sinó exclusivament per **la falta d'impuls de l'òrgan administratiu i funcionari responsable de la tramitació.**»

Finalment, en la Sentència assenyalada s'apunta que:

(...) No en va, la normativa sobre dependència (...) destaca com a objectius fonamentals els de promoció de l'autonomia personal de les persones les deficiències i/o patiments físics o psicològics de les quals —d'envergadura, **a la qual cosa s'unix moltes vegades l'elevada edat de la persona interessada**— els fan creditors “d'ajuda” institucional amb vista al desenvolupament d'una vida digna, per això el “temps” que l'Administració ha d'emprar per a determinar la mesures necessàries a fi d'atendre les necessitats d'estes persones, **amb dificultats per a la realització de les activitats bàsiques de la vida diària**, ha de ser l'indispensable i necessari (...).

2. La concessió de les prestacions està condicionada a les disponibilitats pressupostàries de la Generalitat i el reconeixement, als crèdits destinats al pagament de les prestacions per a l'atenció de la dependència, de la condició de crèdits de reconeixement preceptiu.

En les últimes dècades, en l'àmbit dels servicis socials s'ha evolucionat cap al reconeixement de drets subjectius que permeten la seua exigència, si fóra el cas, fins i tot davant els tribunals de justícia.

L'autenticitat d'este document electrònic pot ser comprovada a <https://seu.elsindic.com>

Codi de validació: *****

Data de registre: 06/07/2015

Pàgina: 4

En l'àmbit concret de la Llei 39/2006, de 14 de desembre, de promoció de l'autonomia personal i atenció a les persones en situació de dependència, ha sigut considerat com un “dret subjectiu perfecte” invocable davant dels tribunals, atés el caràcter públic de les prestacions del sistema, la universalitat en l'accés a estes, com també el dret dels ciutadans i de les ciutadanes a iniciar les accions administratives i jurisdiccionals en defensa d'este dret. (art. 1 i 4 de la Llei 39/2006, de 14 de desembre).

Atenent a la consideració de “dret subjectiu perfecte”, l'assignació de les prestacions necessàries per a atendre les necessitats de les persones valorades en un grau de dependència en vigor no pot condicionar-se —com indica en el seu informe la Conselleria de Benestar Social— a les disponibilitats pressupostàries, i ha d'existir consignació pressupostària suficient per a fer possible l'efectivitat del dret, en el termini legalment establert.

De la mateixa manera, el reconeixement als crèdits destinats al pagament de les prestacions per a l'atenció de la dependència, de la condició de **crèdits de reconeixement preceptius**, introduïda en la Llei de pressupostos de la Generalitat per a l'any 2014, **sembla que no ha produït els efectes esperats**, atés que segueixen presentant-se davant d'esta institució queixes, com l'actual, en què **es produïxen demores en la resolució del PIA de fins a quaranta-tres mesos**.

3. Les lògiques vicissituds en la seua tramitació administrativa impedeixen fixar una data concreta per a la resolució del Programa Individual d'Atenció, com també l'existència de crèdit suficient.

Les “vicissituds administratives” poden ser “lògiques” quan comporten una demora mínima en els termines legalment fixats i la resolució del PIA es dilata una mica més dels sis mesos previstos; tanmateix, mesos de demora, quasi ... anys sense resoldre i fer efectiu el dret d'una persona valorada com Gran Dependent, deixen de ser “lògiques” i, per descomptat, deixen de ser “vicissituds” per a esdevenir una mala praxi administrativa, que ha de ser modificada immediatament.

Davant de tot això i de conformitat amb el que estableix l'article 29.1 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1998, de 26 de desembre, reguladora del Síndic de Greuges, es formulen les següents **RECOMANACIONS** a la Conselleria de Benestar Social.

RECOMANEM que, després de quaranta i tres **mesos de tramitació de l'expedient** i d'haver incomplert àmpliament l'obligació legal de resoldre en el termini de sis mesos, de manera urgent reconega i atorgue les prestacions que corresponguen, d'acord amb la valoració i el programa individual d'atenció.

RECOMANEM LA URGENT RESOLUCIÓ de l'expedient, atés que l'absència de la preceptiva resolució agreuja les conseqüències, ja que es tracta d'una persona valorada com a **GRAN DEPENDENT**, i el pas del temps disminueix, encara més si és possible, la probabilitat de desenvolupament d'una vida digna.

RECOMANEM la URGENT RESOLUCIÓ de l'expedient, atés que la conseqüència d'absència de la preceptiva resolució és agreujada pel fet que es tracta d'una persona

valorada com GRAN DEPENDENT, amb la qual cosa el pas del temps disminueix, encara més si és possible, la possibilitat de desenvolupament d'una vida digna.

RECOMANEM el reconeixement del dret a la percepció dels efectes retroactius de la prestació que corresponen a la persona dependent, els quals s'han de computar des del 28 de maig de 2012 (sis mesos després de la sol·licitud de dependència) fins a la data en què es resolga el Programa Individual d'Atenció.

RECOMANEM a la Conselleria de Benestar Social que consigne les dotacions pressupostàries necessàries per a fer efectiu el dret a la percepció de les prestacions per dependència en el termini legalment establert, i que els done prioritat, atesa la seua consideració de dret subjectiu perfecte.

Creiem necessari **RECORDAR** a la Conselleria de Benestar Social **l'obligació legal de resoldre dins de termini, atés que el no-compliment d'esta obligació** augmenta la incertesa que es deriva de la **falta de resolució** i amplia, encara més si és possible, el **patiment suportat per les persones dependents i les seues famílies**, en un moment de dificultats econòmiques com és l'actual. Cal no oblidar, a més a més, la situació d'indefensió **jurídica** que es genera al ciutadà amb l'incompliment dels terminis legalment establerts, sobretot davant dels casos de **silenci administratiu**, com és el que ens ocupa.

Li agraïm que ens remeta, en el termini d'un mes, el preceptiu informe en què ens manifeste si accepta o no les recomanacions i el recordatori que li fem o, si s'escau, les raons que considere per a no acceptar-los.

Perquè en prenga coneixement, li fem saber, igualment, que a partir de la setmana següent a la data en què s'ha dictat la present resolució s'inserirà en la pàgina web de la institució.

Atentament,

José Cholbi Diego
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana